

serieuzer. Dit heeft mogelijk ook te maken met toegenomen aansprakelijkheden. Als het nu misgaat met een onderneming kan een commissaris het erg lastig krijgen.”

Diaz: “Mijn indruk is dat de kwaliteit van de antwoorden ook samenhangt met het aantal keer dat je een aandeelhoudersvergadering hebt bezocht. Als je vaker komt, weten bestuurders en commissarissen beter wat ze van je kunnen verwachten. Ze worden opener als ze weten wat voor vlees ze in de kuip hebben.”

Verwer: “Dat het management en de commissarissen toeschietelijker kunnen worden, heb ik ervaren bij informatieconcern RELX (het voormalige Reed Elsevier, red.). Toen ik daar drie jaar geleden voor het eerst kwam, reageerde de Britse president-commissaris Anthony Habgood behoorlijk vijandig en nukkelig. Alle vragen werden weggewuifd. Kritiek van aandeelhouders was vooral te wijten aan hun onwetendheid over de ‘business’. Vorig jaar was Habgood al opener en in de meest recente vergadering bleek Habgood ook inhoudelijke antwoorden te kunnen geven en was hij

DE MENSEN

- **Bert Dekker** (77) is voormalig manager bij Unilever en inmiddels 16 jaar verbonden aan de VEB als AVA-bezoeker.
- **Ary Ritskes** (70) was tot 2008 werkzaam als accountmanager institutionele beleggers en vermogende particulieren bij onder andere Rabo Securities en Keijser Capital. Ary maakt inmiddels negen jaar deel uit van het team van de VEB.
- **Ger den Ouden** (67) werkte jarenlang als financieel analist bij NIBC en geeft cursussen over jaarrekeninganalyse. Zijn specialisatie is bouw, vastgoed en projectontwikkeling. Ger is nu drie jaar AVA-bezoeker voor de VEB.
- **André Jorna** (69) is voormalig hoofd advisering en informatisering bij de Rabobank. André is vanaf 2007 actief voor de VEB.
- **Martin Diaz** (42) is bedrijfs-economisch analist bij het Waarborgfonds voor de Zorgsector. Martin is zowel jurist als econoom en bezoekt sinds 2008 namens de VEB AVA's.
- **Jorden Verwer** (32) studeerde elektrotechniek aan de TU Delft en bezocht, voordat hij in 2009 voor de VEB actief werd, als privépersoon al AVA's. Hij werkt als softwareprogrammeur in Den Haag.

geïnteresseerd in een discussie. Ik denk dat hier intern over gesproken is, dat men tot het inzicht is gekomen dat de eerder aangenomen houding niet de juiste was. Ik hoop dat deze lijn bij RELX doorzet.”

Jorna: “Toch blijft het soms lastig om echte antwoorden te krijgen. Jeroen van der Veer (oud-Shell-topman, red.), tegenwoordig president-commissaris bij ING en Philips, bedient zich van de tactiek om verschillende aandeelhouders achter elkaar vragen te laten stellen, om die vervolgens in één ronde te beantwoorden. Dan is het haast onmogelijk om tot een discussie te komen. En de kritische vragen sneeuwen dan onder. Dat soort trucs zijn niet meer van deze tijd.

Dan heb je ook nog commissarissen en bestuurders die veel praten, maar je vraag onbeantwoord laten. Niet zelden wordt dan later ‘omwille van de tijd’ geprobeerd om door te gaan naar het volgende agendapunt.”

Den Ouden: “Dat herken ik wel. Vaak lijkt het adagium: ‘ik geef een lang antwoord want ik heb geen tijd om een kort antwoord te geven’. Soms krijg je een ellenlang antwoord en dan denk ik: maar wat is er nou eigenlijk gezegd.”

De basis van het gesprek met bestuurders en commissarissen is de informatie die je als aandeelhouder krijgt. Hoe beoordelen jullie dat over de afgelopen jaren?

Keyner: “De afgelopen jaren is de kwaliteit van de vergaderingen er zonder meer op vooruit gegaan. AVA's zijn professioneler geworden en dat geldt ook voor het jaarverslag.”

Den Ouden: “Ik ben doorgaans niet onder de indruk van wat er in het jaarverslag staat. ‘Wat heeft u veel vragen’, zeggen bestuurders en commissarissen dan, maar dat komt omdat er zoveel informatie ontbreekt in het jaarverslag. Dat is meer een marketingverslag dan een document waarin verantwoording wordt afgelegd aan aandeelhouders.”

Jorna: “Het beeld van de marketingfolder herken ik. Zeker voor bedrijven als SBM Offshore en Boskalis. Maar adequate uitleg over de jaarrekening blijft achterwege. De toelichting kan vaak veel beter. En je ziet vaak herhalingen. Je leest soms drie keer hetzelfde. Het verslag van ING is onleesbaar.”

Dekker: “Ik zie wel verbeteringen door de jaren heen, maar er blijven pijnpunten. De uitleg van de strategie is vaak ver onder de maat. Uit eigen ervaring kan ik zeggen dat DSM dat redelijk doet en bijvoorbeeld Brunel een stuk minder. Het tweede is de risicoparagraaf. Dat is vaak een plichtmatig verhaal. Het is vaak niet gekwantificeerd. Je wilt weten wat de exacte impact is als een risico zich daadwerkelijk mate-

